

Jernbanernes Interesse, og Alt, hvad der fleer i denne Retning for at lette Samfærdsfelen og muligt endog forøge Indtægten, finder jeg er godt gjort, men naar man hensynsløst nedfætter Taxterne uden at tage Hensyn til de Offre, som Staten maa gjøre, idet den nedfætter dem, da siger jeg, at vi ville komme ind paa en meget farlig Vej. Hvad er det, vi have gjort ved disse Jernbaneanlæg? Vi have sat i de jydsk-syenske Baner 18 Millioner som Indsats, og vi have allerede derved, hvorledes end Togenes Gang indrettes, og hvorledes Taxterne end sættes, gjort store Offre til Fordeel for den Befolkning, som nyder Godt af disse Baner. Der er saa langtsaa Tale om at naae 4 pCt. af den Capital, som saaledes er nedlagt i disse Baner, at vi ere ret veltilfredse, naar vi i det næste Finantsaar, kunne opføre Indtægten af de fuldførte Baner med noget under 1 pCt. Men naar Sagen stiller sig saaledes, saa siger jeg, at, indtil Forholdene ere meget forandrede — thi naar vi først faae en ordentlig Procent ud deraf, saa er det en anden Sag —, er der en naturlig og berettiget Opfordring fra Statens Side til at see paa, hvorledes denne store Capital kan give en nogenlunde tilfredsstillende Rente, og dette troer jeg, vi snarere ville faae derved, at vi tage et privat Selskab, der ikke vil lide under det Tryk, som stadig vil komme til at hvile paa Rigsdagen og paa Regjeringen med Hensyn til Bestemmelserne af Togene, Taxterne og deslige. Skulde Forholdene senere forandre sig, saa kunne vi jo ogsaa i Tidens Løb tage tidsbærende Beslutning, naar Contracten fik en Ende. Men der er endnu en stor Vanskelighed for at kunne naae et helbigt Resultat ved en Statsdrift. Jeg erkjender den nuværende Indenrigsministers store Interesse for denne Sag, men hvorlænge han vil blive paa sin Post, veed Ingen af os, og det er en af de store Ulemper, der ere forbundne med, at en Regjering tager et saa stort Foretagende som dette i sin Haand, at der er væglende Ministre. Men der er foruden væglende Ministre ogsaa væglende Rigsdage. Selv om denne Rigsdag har Indtrykket af, at man bør overlade Regjeringen Styrelsen af disse Jernbaner, uden paa nogen Maade at ville gribe ind i dennes Enkeltheder, saa er Rigs-

dagen jo ogsaa væglende, og en følgende Rigsdag er ikke bunden ved den Bestemmelse, vi tage i det enkelt Aar. Selv om vi altsaa med Hensyn til os selv kunne være sikke og fuldkomment trygge i den Henseende, at vi paa ingen Betingelse ville indblænde os i disse Spørgsmaal og forhindre, at Regjeringen slyr paa den bedst mulige Maade, og saaledes som den anseer for rigtig, saa kunne vi ikke være sikke paa, at man ikke i en følgende Rigsdag vil følge et heelt andet Princip. Men da kommer der en Værlen og Usikkerhed i Styrelsen. Disse forandrede Beslutninger til forskjellige Tider og i forskjellige Tiemed ere netop det Allerfarligste ved et Foretagende af denne Natur, de gjøre det umuligt for den Directeur, der stilles i Spidsen for et saadant Foretagende, at løse sin Opgave paa en tilfredsstillende Maade.

Jeg kan derfor ikke nægte, at jeg har store Betænkeligheder ved Lovforslaget, saaledes som det er kommet fra det andet Thing. Jeg veed ikke, om det vil være muligt at kunne, uden at Staten driver Banerne, indlade sig med andre end det nuværende sjællandske Selskab, der jo vil blive det „danske“ Driftselskab, der som det overtager disse Baners Bestyrelse. Skulde det være muligt at finde et andet Selskab, der kunde overtage de jydsk-syenske Baner, er det meget muligt, at det vilde være den rette Vej. Der var jo stillet et Forslag i det andet Thing, der gav Regjeringen fuldkomment fri Haand i saa Henseende, og som heller ikke vilde foregribe Fremtiden videre end netop for de 3 Aar, i hvilke disse Jernbaner ville blive fuldførte. Jeg for mit Vedkommende vilde ansee det for det Helbigste, om Staten kunde træffe en Overenskomst med et Selskab for disse Aar. Regjering og Rigsdag vilde da, efterat disse Aars Erfaring var indbunden, fatte endelig Beslutning, om Staten skulde tage Banerne i sin Haand eller overlade dem til et privat Selskab. Derimod vil jeg ansee det for overordentligt misligt, om vi allerede nu besluttede os til, at Staten skulde overtage dem. Jeg skal ikke komme ind paa de øvrige Spørgsmaal, der knytte sig til denne Sag, de finansielle Spørgsmaal, navnlig med Hensyn til Driftsmateriellets Overtagelse og hvad dertil